

37. Anvisningar för hanteringen av ärenden som avser barn med uppgivenhetssymptom

Innehållsförteckning

- [1. Bakgrund](#)
- [2. Enheter som prövar asylsökandes ansökningar om uppehållstillstånd](#)
 - [2.1 Gäller för samtliga asylärenden som rör barn](#)
 - [2.2 Ärenden som rör barn med vård- och behandlingsbehov](#)
 - [2.3 Särskilt vad gäller ärenden som rör barn med allvarliga uppgivenhetssymptom](#)
 - [2.4 Övriga ärenden som rör barn](#)
- [3. Mottagningsenheter](#)

1. Bakgrund

Regeringen fattade den 7 juli 2005 ett vägledande beslut i ett asylärende rörande en uzbekisk pojke med uppgivenhetssymtom.

I beslutet understryker regeringen att det vid bedömningen av humanitära skäl i ärenden som rör barn måste beaktas om ett återvändande skulle utgöra en risk för barnets hälsa eller utveckling. Som riktlinje gäller liksom tidigare att det generellt inte kan antas vara till skada för ett barn att följa med sina föräldrar till ett annat land, i synnerhet inte när det är fråga om hemlandet. **Avgörande** blir emellertid i vilken grad barnet kan antas få **bestående skada i sin psykosociala utveckling**. Regeringen framhåller att det vid denna bedömning särskilt bör beaktas faktorer som barnets psykiska hälsotillstånd, i vilken grad återvändandet i sig skulle skada barnets utveckling, upplevelser i hemlandet och vistelsetiden i Sverige. Barnets psykiska hälsotillstånd, dess upplevelser i hemlandet, dess vistelsetid i Sverige och i vilken grad återvändandet i sig skulle skada dess utveckling är viktiga faktorer i denna bedömning.

Regeringens uttalande påverkar utredningen i alla asylärenden som rör barn, alltså inte bara de ärenden där det åberopas att barnet lider av så kallat uppgivenhetssymtom. Mot denna bakgrund bör berörda enheter därför iaktta följande.

[Till innehållsförteckningen](#)

2. Enheter som prövar asylsökandes ansökningar om uppehållstillstånd

2.1 Gäller för samtliga asylärenden som rör barn

Regeringen framhåller att det vid denna bedömning särskilt bör beaktas faktorer som barnets psykiska hälsotillstånd, i vilken grad återvändandet i sig skulle skada barnets utveckling, upplevelser i hemlandet och

vistelsetiden i Sverige. Barnets psykiska hälsotillstånd, dess upplevelser i hemlandet, dess vistelsetid i Sverige och i vilken grad återvändandet i sig skulle skada dess utveckling är viktiga faktorer i denna bedömning.

För att kunna göra en sådan bedömning av de humanitära skälen som krävs enligt regeringen beslut måste Migrationsverket alltså även ta ställning till hur ett avvisningsbeslut kommer att påverka ett asylsökande barns psykosociala utveckling. Det är därför viktigt att verket utreder barnens egna humanitära skäl noga innan beslut fattas i ärendet om uppehållstillstånd.

Verket skall därför inom ramen för ett ”barnfokuserat föräldrasamtal” ställa sådana frågor till barnets föräldrar att både de humanitära skälen och asylskälen blir tillräckligt utredda. Det är också viktigt att vid samtalet få information om barnets fysiska och psykiska hälsotillstånd, såväl före ankomsten till Sverige som under vistelsetiden här i landet. Naturligtvis ska motsvarande frågor också ställas till barnet då han/hon hörs av verket. Intervjuguiden som har tagits fram ska användas som stöd i alla samtal som rör utredningar med och om barn. Guiden hittas på intranätet under ”knappen” projekt/Trygga/att samtala med barn/utbildningsmaterial.

[Till innehållsförteckningen](#)

2.2 Ärenden som rör barn med vård- och behandlingsbehov

För barn med ett öppet asylärende hos Migrationsverket som under utredningen eller senare inkommer med uppgifter om annan sjukdom än uppgivenhetssymptom och/eller andra uppgifter som kan påverka barnets utveckling ska vid bedömningen av dessa uppgifter dessutom vägas in om barnet på grund av det som har anförts vid ett eventuellt återvändande kan löpa risk för att ta skada i sin psykosociala utveckling.

Det ska framgå av beslutet, oaktat utgången av ärendet att och på vilket sätt en sådan bedömning är gjord..

Vid tveksamhet kontakta expertgruppen inom verksamhetsområde asyl.

Expertgruppen bevakar Utlänningsnämndens beslut och kommer efterhand att kunna ge en tydligare vägledning.

[Till innehållsförteckningen](#)

2.3 Särskilt vad gäller ärenden som rör barn med allvarliga uppgivenhetssymptom

Ärenden som rör barn med allvarliga uppgivenhetssymptom ska prioriteras och behandlas med förtur. Den nationella samordnaren Marie Hessle har i sitt arbete redovisat olika funktionsnedsättningar (uppgivenhetssymptom) i en tvågradig skala. Grad 1 avser symptom av mindre allvarlig art och Grad 2 symptom av allvarlig art. Marie Hessles redovisning kan användas som stöd i bedömningen av vilka ärenden som mest akut måste prioriteras.

Förutom utredning rörande barnets hälsotillstånd ska också utredning göras om barnets och familjens situation och upplevelser i Sverige och i hemlandet samt möjligheterna till vård i hemlandet.

Intervjuguiden som tagits fram ska användas som stöd i alla samtal som rör utredningar med och om barn. Guiden hittas på intranätet under ”knappen” projekt/Tryggve/att samtala med barn/utbildningsmaterial.

I regeringsbeslutet framhålls det att barn med uppgivenhetssymptom har varierande bakgrund och att grad och art av sjukdomssymptomen kan variera. Vidare sägs att sjukdomsförloppet ser olika ut och att barnets sjukdomstillstånd kan diagnostiseras enligt gängse diagnoser. För att säkerställa att varje ärende blir tillräckligt utrett i detta avseende ska – vid tveksamhet – förtroendeläkare anlitas. I förtroendeläkarens förordnande måste de frågeställningar som Migrationsverket vill ha besvarade anges särskilt. Sådana frågor kan t.ex. vara: a) Vilken diagnos kan ställas på barnets sjukdomstillstånd och vilken behandling är nödvändig? b) Är sjukdomen livshotande om adekvat vård inte kan erhållas? c) Har barnet möjlighet/förmåga att tillgodogöra sig nödvändig och tillgänglig medicinsk och/eller barnpsykiatrisk vård i hemlandet? d) Finns det risk för att barnet kan ta bestående skada i sin psykosociala utveckling vid ett återvändande till hemlandet? e) Föreligger det hinder för verkställighet av avvisningen?

Vid osäkerhet om huruvida förtroendeläkare ska/bör kontaktas ska kontakt för vägledning tas med expertgruppen inom verksamhetsområde asyl.

I motivering till beslut som rör barn med uppgivenhetssymptom ska en redovisning finnas om den allmänna situationen i barnets hemland och en särskild redovisning om möjligheten till vård inklusive barn- och ungdomspsykiatri. Vidare ska beslutet innehålla ställningstaganden i de frågor som anges i föregående punkt även i fall där förtroendeläkare inte anlitas.

[Till innehållsförteckningen](#)

2.4 Övriga ärenden som rör barn

I övriga ärenden som rör barn ska det i beslutsmotiveringen framgå att och på vilket sätt en framåtsiktande bedömning enligt ovan har gjorts.

3. Mottagningsenheter

Familjer som har lagakraftvunna beslut om avvisning eller utvisning och som har med barn där det finns indikationer på att barnet kan komma att ta bestående skada i sin psykosociala utveckling vid ett återvändande ska informeras om möjligheten att göra en ny ansökan om uppehållstillstånd hos Utlänningsnämnden. Även familjer för vilka verkställigheten av beslut om avvisning eller utvisning har överlämnats till polismyndighet ska informeras av Migrationsverket.

Om nämnden i anslutning till en ny ansökan att inte meddelar beslut om inhibition, ska Migrationsverket fortsätta att arbeta med verkställigheten av avlägsnandebeslutet.

[Till innehållsförteckningen](#)